

EVANGELIKUS ÓRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű póstai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszko István lelkészhez Rákoskeresztra (Pest megye) küldendő. ☒ ☒

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
NOSZKO ISTVÁN
 rákoskeresztri lelkész.
 FŐMUNKATÁRSÁK:
 SCHOLTZ ÖDÖN JAHN JAKAB BLATNICZKY PAL
 ágostai esperes-lelkész kiskéri lelkész. ottományi lelkész.
 DUSZIK LAJOS GÖMÖRY JÁNOS
 szatmári lelkész. eperjesi főgym. igazgató

Megjelenik hetenként egy iven
 A lap ára:
 Egész évre 14 K
 Félévre 7 K
 Egyes szám ára 40 f
 Hirdetések és pályázatok ára:
 Egész oldal 40 K
 Állandó hirdetéseknek egy éves száma

TARTALOMJEGYZÉK: VEZÉRCIKK: **Hadikölesön-szeretetház.** Dr. Szelényi Aladár. — **A sárospataki főiskola áthelyezéséhez.** Dr. Szlávik Mátyás. — **Belélet.** — **Pályázatok és hirdetések.**

Hadikölesön-Szeretetház.

Egyetemes egyházunk tevékeny főjegyzője: *Dr. Szelényi Aladár* a következő levelet intézte az összes lelkészekhez:

„Evangélikus Egyházunk a jövő esztendőben ünnepli a reformáció 400-ik évfordulóját.

Hagyományainkhoz híven ezen nagyjelentőségű jubileumunkat nagyszabású kulturális alapítással, az „*Egyetemes Evangélikus Szeretetház-Alap*” létesítésével kívánjuk emlékezetessé tenni.

Mindnyájan hisszük, hogy ez az alap, melynek tőkái, illetve kamatai nemesak Egyházunkat, hanem egyuttal szeretett Hazánk kulturáját is hivatvák szolgálni, hitrokonaink lelkes támogatására számíthat és így jogosan tápláljuk azt a reményt, hogy a vezetése alatt álló Egyház is nemesak egy költségvetésbe felvett összeget fog ezen alapra juttatni, hanem — a hívők körében gyűjtést rendezve ezenfelül is jelentékeny összeggel fogja az alapot gyarapíthatni. Hogy pedig az alapra befolyó összegek minél biztosabban helyeztessenek el és egyszersmind minél jelentékenyebb kamatot hozzanak, ez természetesen legfőbb érdekünk és e közös nagy érdektől indítva, fordulok egy eszmével Nagytiszteletűségedhez, melynek megvalósítása által nemesak biztosan elhelyezhetjük és magas kamatoztatással jelentékenyen fokozhatjuk az alap tőkéit, hanem egyuttal a most dúló gigászi küzdelemben segítségére lehetünk Hazánkunk is, pénzt juttatva az országnak a végső győzelem kiküzdésére, hogy így a jövő esztendei nagy egyházi évforduló már a béke áldásait is élvezve, igazán harmonikusan ülhessük meg!

Nagybecsű figyelmébe ajánlom tehát a következőket:

Egyetemes jubilaris bizottságunk abból indult ki, hogy a mai nehéz viszonyok között egy-

szeri adományok gyűjtésével nem jutunk sokra s így a gyűjtés fő eredményét abban látná, ha úgy az Egyházak, mint az egyesek több éven át visszatérő adományokkal járulnának e szép cél megvalósításához.

Ebből kiindulva, állapítsa meg minden adakozó, hogy 2—5 év alatt mily összegeket akar ez alapra juttatni, fektesse azt egészében már most hadikölesön-kötvényekbe és adja ily alakban adományát.

Értesültem, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank késznek nyilatkozott az Egyházak és egyesek hadikölesön-jegyzése által keletkező tartozása után folyó évben csak 4½%-ot, egész jövő esztendőben csak 5%-ot és azon túl is — ha ugyan addig a tartozás teljesen még nem törlesztetett volna, a viszonyoknak megfelelő igen előnyös kamatot számítani.

Mint hogy a most kibocsátásra kerülő 6%-os hadikölesön, — de az 5½%-os állami pénztárjegy is — jóval 6%-on felül jövedelmez, a hadikölesönre jegyzett tőkék, ha azokat csak néhány éven belül az évenként előirányzott összegek útján törlesztik is, már a jegyzés napjától fogva gyümölcsöznek az alap javára, mert hiszen a hadikölesön-kötvényeknek 6%-on jóval felüli szelvény-hozadékával szemben a banknak csak 4½%, illetve 5% a fizetendő kamat fejében, mely utóbbi oly mérvben csökken, amily mérvben a tartozás törlesztést nyer.

Bizton remélem, hogy e javaslatom Nagytiszteletűséged tetszésével fog találkozni és hogy ily módon kivitelre is kerül; annál is inkább, mert ily alakban az Egyházunk alkotmányának intézkedéseivel is összhangba hozható; az alapnak pedig csak kedvező, ha jó kamatozása, biztos állampapirokban kapja az adományokat. Mi pedig ilyképen hűek maradunk Egyházunk régi hagyományaihoz, midőn evangélikus Egyházunk

ügyét szolgálva, egyuttal elsőrendű hazafias kötelességet is teljesítünk.

A most aláírásra kerülő hadikölesönnel összefüggésben még egy eszmét vetek fel. Kétségtelenül jelentékeny azon hitrokonaink száma, a kik ezen hadikölesönre nagyobb összeget jegyveznek és minthogy a Pesti Magyar Keresk. Bank — mint hivatalos aláírási hely — a pénzügyminiszterium által megállapított jegyzési árjolyamból 100 korona névértékenként 50 fillér jutalék-téritést engedélyez, igyekezzék Nagytiszteleltü Uram arra bírni Egyházának tagjait, hogy ezen téritést egészében az „Egyetemes Evangélikus Szeretetház-Alap” részére juttassák. Elég az, ha jegyzésükkel egyetemben az illetők a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak utasítást adnak, hogy a 100 koronánként 50 fillérnyi jutalék-téritést alapunk gyarapítására, illetőleg javára juttassa, mely utasításnak a legelőzékenyebben megfeleelve, nevezett bank a kérdéses összeget — az aláírók adományaként — a Szeretetház-Alap nála nyitott folyószámlája javára fogja fordítani.

Fenti módoszatok a hadikölesönjegyzésre vonatkozólag természetesen az esetre is követésre ajánlhatók, ha az egyházközségek nemesak az Egyetemes Szeretetház-Alap javára kívánnak adományokat juttatni, hanem a saját kebelükben is akarnak valamely más jubiláris alapot létesíteni.

Fentiekben vázoltam, hogy mily rendkívül előnyös befektetést eszközölhetünk alapjaink részére a hadikölesön jegyzése által. Ha pedig a most kínálkozó kedvező alkalmat felhasználjuk a jegyzésre és minden egyes Egyház csak 1000 korona aláírásával járul a hadikölesön sikeréhez — bár remélem, hogy a tehetősebb Egyházak több ezer kororát is fognak az Egyetemes Szeretetház-Alap javára felajánlani — már akkor is csaknem egy millió korona összegű jegyzést juttat Egyházunk a hadikölesönre, tehát saját egyházi érdekeink mellett jelentősen szolgálta e nagy nemzeti ügyet is!”

A sárospataki főiskola áthelyezéséhez.

Magunk is, — s azt hiszem velünk együtt sokan evang. hiftestvéreink között mélységes fájdalommal és a jövője miatt nem kis aggodalommal értesültünk a nagyhirű és multu sárospataki főiskolai akadémia Miskolcra való áthelyezésének híreről. Az akadémia tanári kara — de inkább a jogi, mint a theologiai — felettes hatóságához, a tiszáninneri ref. egyházkerülethez memorandumot is terjesztett föl az akademiának Miskolcra való áthelyezése dolgában, s ezt az

áttelepítést javasolja, sőt igazolja azzal, hogy „Sárospatak a mai viszonyok között nem alkalmas központ egy főiskola részére.” Mert hát — így érvel az emlékirat — „Patak sem irodai foglalkozást nem tud nyújtani olyan mértékben, mint egy nagy város, sem az ifjuság természetes vágyát a szórakozásra nem tudja magasabb igényének megfelelő módon kielégíteni, míg viszont Miskolcra mindkét szempont egyenesen praedestinálja főisk. székhelyül.” Az áthelyezés mellett legujabban igen komolyan érvelt a Sárospataki Ref. Lapok hasábjain *Búza László* sárospataki jogtanár, ellene legalaposabban nemrég hirneves professzora *Finkey Ferenc* pozsonyi egyetemi tanár, az ismert nevű magyar büntető jogász.

A 500 éves sárospataki főiskola s annak tudós tanárkara iránt mélységes tisztelettel — hisz’ arany betűkkel írta be nevét a legujabb időkig a magyar protestáns művelődés történetébe — de egyuttal bizonyos féltő tartózkodással nyulunk mi evangélikusok e speciális ref. belső tanügyi kérdéshez, — bár másrészt el kell ismernünk az emlékirat komoly érvelését és az akadémia áthelyezése mellett a főiskola ujabbi hanyatlásának sőt lassu sorvadásának meggáttása szempontjából.

Ez a „magyar Göttinga” — mint többszöri látogatásom alkalmával neveztem — a maga tudós iróprofesszoraival legujabban hissé elhidegült mi tőlünk eperjesiektől. De ez az elhidegülés még sem tart vissza attól, hogy a főiskola iránti őszinte szeretettel evang. köreinkben is elmélkedjünk theologiai és jogi akademiájának Miskolcra való áthelyezéséről. S őszintén elmondjuk azon szerény véleményünket, hogy úgy elvi mint gyakorlati tekintetben a felvetett kérdésben a 2 akadémia áthelyezését nem helyeseljük.*)

Nem hisszük, hogy a tiszáninneri ref. egyházkerület megbirkózhathék az áthelyezés jogi akadályával s a kivitel gyakorlati nehézségeivel. Eltekintve attól, hogy szerinünk is a lehető legalkalmatlanabb időben vetették föl az áthelyezés vagy áttelepítés kérdését, mi nem tartjuk lehetségesnek a nagy tradíciókban gazdag főiskola megbolygatását vagy helyhez kötött alapítványainak megosztását. A wittenbergi egyetemnek a halleiba való beolvasztása sem találó példa, mivel ott egy már 1694 óta fennálló egyetembe való beolvasztásról s nem egy egészen új főiskola létesítéséről van szó. De a paedagógia s a kulturpolitika szempontjából sem tartjuk Miskolcra alkalmasabb főiskolai helynek, mint a minden

*) Természetesen ez a cikkiró saját véleménye, a mi részünkről a speciális református kérdésben állást foglalni nem kívánunk. Szerk.

tekintetben tiszta levegőjü Sárospatakat. Ellenkezőleg, a komoly tanulmányozás szempontjából a maga óriási collegiumi felszerelésével és kedvező fekvésével Sárospatak egyenesen hivatva van főiskolai székhelynek. Mint régebben, úgy ma is, a változott viszonyok dacára sokkal inkább nevelhet testben, lélekben és jellemben erős s a komoly kötelességtudás és megbízhatóság által áthatott ijuságot, mint az épen nem tiszta s muzulmánokkal bőven megrakott iparos és kereskedő Miskolcon. Jól mondja *Finkey*, hogy Sárospatakból inkább válhatik egy magyar Jena, mint Miskolczból, s „nem a főiskolának kell kulturát szivnia a városból, hanem a főiskolának kell a kulturát a székhelyén terjesztenie.“ A mázos „kulturpalotákkal“ ellátott városok még nem biztosítják a test és lélek egészséges kiművelését, a melyben a Rákócziak iskolája a maga sok történeti emlékeivel valóságos Mekka és Wittenberga. „Több is van itt, mint kell“ — mondotta róla egykoron személyes látogatása ajkalmából *Klamarik* kulturminiszteri tanácsos.

Ne az áthelyezésről vagy áttelepítésről, hanem arról tanácskozzanak a reformáció 400 éves jubileuma hajnalán a tudós sárospataki professzorok, miként fejlesszék tovább a jó öreg Alma Mater Sárospatakon a jövőben, s miként lehet annak *igazi főisk. jellegét és jelentőségét* színvonalon tartani és fejleszteni?

A mi hiba vagy hiány ott ujabban észlelhető, az Sárospatak városi előljáróságának és Zemplén vármegye politikai vezetőségének tulajdonítandó. Nem törődtek a főiskola székhelyének modernebbé és kényelmesebbé tételével. Mitsem tettek nevezetesen a kényelem, gyakorlatiasság, rendesség, tisztaság, haladottság és jólétszeretet, szóval a *városiasság* emelése és fejlesztése tekintetében Sárospatakon. Közönyösen nézték lassu sorvadását. Ez állapotokon — s ebben *Péter Mihály* lelkésznek van igaza — csak otthonok sürgős létesítésével lehet segíteni. Mert egyebekben Sárospatak a maga gazdag könyvtáraival és muzeumaival, nagy kertjével és tágas udvarával s bő tanügyi helyiségeivel hatalmas protestáns kulturális erőforrás és nagyon is alkalmas a jövőben is a felsőoktatás ügyének eredményes szolgálatára.

Sok mást is felhozhatnák még az áthelyezés ellen. P. o. azt, alkalmas-e ép a pataki jogakademiat most az egyetemi rendszer órájában megbolygatni, nem lesz-e az államnak is szava az áttelepítéshez, az egyházkerületen a pénzügyi nehézségeket stb. stb. — De ezek belső ref. természetű dolgok, a melyekbe nem avatkozhatunk. Csak arra kérjük az illetékes tényezőket,

ne vigyék el a főiskolát Patakról, mert annak utja — nézetem szerint — fájdalmas keserűség, sőt kalvária volna egy bizonytalan jövőért a kálvinista lelkekben.

Dr. Szlávik Mátyás.

BELÉLET.

Lelkészi beiktatás. A csővári (Pest m.) egyházközség egyhangulag megválasztott lelkészét *Banczik* Aladárt ápr. hó 30-án iktatta be hivatalába *Sárhány* Béla főesperes szép, könnyekig megható beszédben, melyben egyrészt a lelkésznek terhes, de magasztos feladatát vázolta, másrészt a híveket a Krisztusban való hitre, mint a boldogság egyedüli alapjára buzdította. A beiktatás után az új lelkész mondotta el helyesen felosztott és jól kidolgozott beköszöntő beszédjét. Az oltári szertartásnál Margócsy István acsai és Jeszenszky Gyula csömöri lelkészek *segédkeztek*. A régi — még a huszita korból fennmaradt templom úgy a csővári, mint a penცი leányegyház híveivel teljesen megtelt. Jelen volt a község nagybirtokosa, az egyház készséges jóltevője s immár 42 éve buzgó, fáradhatatlan felügyelője hr. Prónay Dezső egyet. felügyelőnk, kinek e kisded, de régi multu artikularis egyházban kezdődik nyilvános, egyházi szereplése, mely egyházra lelkészi kongrua, tanítói korpótlék s egyéb egyházi járandóság címén évenként sokszor két ezer koronát meghaladó összeget áldoz. A gyülekezet örömeiben osztozott a rimakokovai esperes mint az új lelkésznek az édes apja, dr. Banczik Samu késmárki tanár, Banczik Oszkár theologus, mint testvérei; Szalontay Oszkár tótpelsőcezi hitoktató és Argay György theologus mint unokatestvérei, kik az ünnepélyen szintén részt vettek. Legyen az új lelkész működésén s a gyülekezeten Istennek bőséges áldása.

Hitünetetés. Klauzer László tapolyhanusfalvi lelkészt, aki 11 hónapig a harcúterén teljesített katonai szolgálatot, Őfelsége az ellenséggel szemben kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismeréséül a lelkészi érdemkereszt II. osztályával tüntette ki. Ez alkalomból volt katonai parancsnoksága levélben, egyházközsége pedig küldöttségileg melegen szeretettel üdvözölte őt.

Megható harcúteri adomány. *Dzurányi* Dezső ev. tábori lelkész nagypéntek-husvétii offerorium gyanánt 750 koronát küldött a Protestáns Orsz. Árvaháznak, mely jelentékeny összeg a harcúterén küzdő hős katonák szeretetadományáiból gyűlt össze elesett bajtársaik árvái javára.

Évi közgyűlés. Sajnos, az ügy fontosságához viszonyítva sokkal kisebb érdeklődés mellett tartotta meg évi közgyűlését a „Protestáns Országos Árvaegelet” május hó 6-án. A közgyűlésen megjelent tagok száma alig haladta valamivel is felül az alapszabályban minimált 20 jelenlévőt. Főleg a mi evang. egyházunk volt gyéren képviselve. Bizony nagyobb érdeklődést tanúsíthatnánk azon intézmény iránt, amelynek alapítványai többségben evangélikus egyházszertetről tesznek tanubizonyosságot. A közgyűlésen Kovácsy Sándor nyug. min. tanácsos elnökölt s a jegyzőkönyvet dr. Vecsey Aladár h. jegyző vezette. Ima és a növendékek éneke után az elnök rövid megnyitót mondott, amelyben megemlékezett az árvaházban felnevelt küzdő katonák hősiességéről s a békét kérte az egek Urától. A választmány jelentését a közgyűlés tudomásul vette. 183 árva élvezi az egylet jótéteményét, 102 van a budapesti árvaházban, 4 a rozsnjóiban, 10 a torzsaiban, 2 a locsmándiban, 22 pedig családoknál van elhelyezve. A karácsonyi gyűjtés 5767 koronát eredményezett. A számadásokat is elfogadta a közgyűlés s a felmentést a számadóknak megadta. Összes jövedelem volt: 103508 kor. 96 f. kiadás: 90437 kor. 45 f. Összes vagyona 1303315 kor. 33 f. Vagyongyarapodás 1915-ben 13071 kor. 51 f. Az ez évi költségvetés 13450 K. hiányt mutat, a mit a fokozódó drágaság idéz elő s mely hiány annál inkább kell hogy szerető szíveinket az árvaház felé irányítsa. A közgyűlés elhatározta, hogy segélyezés és hadiárvák elhelyezése tekintetében a választmánynak korlátot nem állít fel. A Kéller Terézia alapítványát elfogadja s Kéler Napoleonnak hálás köszönetet szavaz. A választmány tagjainak számát 40-re emelni határozta, az alapszabályokat a szükséghez képest módosította s a régi választmányt 5 évre újból megválasztotta. A közgyűlést a növendékek éneke fejezte be.

Felmentés. A honvédelmi miniszter Kálmán Rezső megválasztott orosházi lelkészt a katonai szolgálat alól felmentette. Lelkészi hivatalába május 7-én iktatták be. Fialal testvérünkkel legyen az Ur megsegítő kegyelme, hogy hivatása nagy helyén, fényes neveket viselő elődök munkamezején áldásosan működhesen.

Hírteljesítés. Gyurátz Ferenc püspök a vörös kereszt egyesületi érdekében kifejtett eredményes működése elismerésül a II. osztályú díszjelvényt kapta. Baldauf Gusztáv püspöki titkár pedig az ezüst díszérmet a hadiékítményül.

Elküldtük-e már mindannyian az emlékjelvények megrendelésére szolgáló levelező lapot?

Lelkészmeghívás. A *beskai* (Szerém m.) ev. gyülekezet a nyugalomba vonult Gretzmacher Sámuel helyére lelkipásztorául egyhangu bizalommal Veres Ádám kresedini lelkész-testvért hívta meg.

Halálozás. Krmann Lajos cserenesényi lelkésztestvér május 3-án hosszas szenvedés után 45 éves korában *Cserencsénben* özvegy és 5 kis-korú gyermek hátrahagyásával meghalt, és május 5-én az egyházhívek és nagy közönség részvétele mellett a cserencsényi temetőben eltemettetett. Az elhunytban Dr. Baltik Frigyes püspök egyik vejét vesztette el. Korán elhunyt barátunk nekrológját jövő heti számunkban fogjuk hozni.

Halálozás. Petrik Gyula *alsólendvai* ev. egyházközségi felügyelő, ki igen buzgó és eredményes egyházi tevékenységet fejtett ki, 73 éves korában ápr. 20-án elhunyt. Emlékét szeretettel őrzik a hálás gyülekezet.

Halálozás. Özv. Homola Andrásné sz. Cseh Amália május hó 1-én gyermekeinek élő önfeláldozó életének 77-ik évében 11 évi özvegy-ségében rövid szenvedés után az Urban Nagy-rőczen elhunyt. Az elhunyt matrónát számos gyermekei, unokája és dédunokája gyászolja. Köztük fia Homola István kassai lelkésztestvérünk is. Legyen emléke áldott!

Hormányképviselek. A vall. és közokt. ügyi miniszter a j. évi június havi érettségi vizsgálataihoz a tiszai ev. egyházkerületbe a következőket küldötte ki kormányképviselekül:

1. az *eperjesi* főgymnáziumban dr. Szelényi Ödön pozsonyi ág. hitv. ev. theol. akad. tanárt, 2. az *igloi* főgymnáziumhoz Hirschmann Nándor pozsonyi ev. főgymn. igazgatót, 3. a késmárki ev. főgymn.-hoz dr. Vallentinyi Samu eperjesi ev. főgymn. tanárt, 4. a *nyiregyházi* főgymnáziumhoz Wiesinger Károly aranyosmaróti áll. főgymnáz. igazgatót, 5. a *rozsnjó* ev. főgymnáziumhoz dr. Habán Mihály lipótszentmiklósi áll. főgymn. igazgatót, 6. a *rimaszombati* egyesült protestáns főgymnáziumhoz dr. Obál Béla eperjesi ág. h. ev. theol. akad. tanárt.

Az Igehirdető májusi számának ára 1'10 K, tartalma: Dr. Tóth Lajos: Diadalmas küzdelmek. — Husvét után. Szücs József: Feltámadástól menybemenetelig. Husvét után. Smid István: Kevés ideig, kevés idő múlva. — Vasárnapi. Mészáros János: Mindenkor örüljetelek. — Vasárnapi. Révész János: A Krisztus evangéliumához méltóan a harangokat hadba viszik. Könyves Tóth Kálmán: Ha szenvedünk, ki vigasztal? — Háborus időben.

Ötvenéves lelkészi jubileum és aranylakodalom. A maga nemében ritka s lefolyásában igen megható szép ünnepség emléket örökíték meg a nagyalásnyi (Veszprémm.) evang. gyülekezet évkönyvlapjai f. évi május hó 1-éről. Annak örömnünnepét ülte meg a gyülekezet lelkészével és családjával, hogy 50 éve szolgálja e nyáját az Ur szolgája és annak mindenben hűséges élettársa. Igazi bensőséges meleg ünnepély volt. Részt vettek az ünnepélyen az élemedett koru lelkészcsalád gyermekei, unokáival egy sorban a gyülekezet apraja, nagyja, kik mint tanulni voltak egy nemeslelkü lelképásztor félszázados bár zajtalan, de áldásos munkájának. A hálat leróni ily szép időn át teljesített buzgó munkálkodás iránt nem lehet; azok az adományok, miket anya- és a vidi leánygyülekezet, a nő- és leányegyletek átnyújtottak (aranyóra, ezüst-bot, ezüst szivar készlet) csak külső bizonyosságai akartak lenni annak a belső hálás biztató ragaszkodásnak, mellyel minden tagja a gyülekezetnek viseltetik a lelkész és annak élettársa iránt. Az igazi hála nem is embereket illet, hanem a kegyelem Istenét, ki megengedte, hogy zavartalanul fejeződjön e kettős frigy: a gyülekezet és lelkésze, — a lelkész és neje között ötven év örömei és fájdalmai alatt. A hála áldozatra templomba sereglő hívek érzelmeinek tolmácsa Mesterházy László pápai másodlelkész volt, ki alkalmoszerű buzgóságos imában kérte tovább Istennek megáldó kegyelmét a gyülekezetre, lelkészére, ennek családjára.

A paplaktól a templomig vezető uton virágon haladt az ünneplő aranylakodalmas násznép, virág diszíté a templom falát, oltárát is. Legyen további élete az alásnyi érdemdus lelkésznek tövismentes, az élet örömvirágaitól szegélyezett: — igen soká.

Köszönet. A vall. és közokt. miniszter a gölniezbányai ág. h. ev. hitközségnek köszönetét nyilvánította azért, hogy az ottani állami elemi népiskolába járó szegénysorsu ev. vallásu tanulók részére 439 K-ért cipőt és 74.99 koronáért tankönyveket vett.

Helyreigazítás. Lapunk 18-ik számában megírtuk, hogy *Jeszenszky Nándor nagybecskereki* lelkész Szegeden elhunyt. Ez uttal a legauthenticusabb forrásunk tévedett, mert mint értesültünk nem a nagybecskereki, hanem a **nagyszentmiklósi** volt lelkész, a ki már nyugalomban volt, szolította magához az élet és halál Ura. A tévedés azért is kellemellen, mert véletlenül a nagybecskereki testvér is *Jeszenszky Nándor*. Talán ép ezen név ugyanazonossága ejtette tévedésbe hírforrásunkat. Utóbbi, Istennek hála, jó egészségnek örvend. Tartsa is meg Őt a jó Isten.

Egyházmegyei elnökség választás.

A *veszprémi* ev. egyházmegyének Belák István ehmegyei felügyelő elhalálozása és Takács Elek esperesnek lemondása folytán megüresedett egyházmegyei elnökségre beérkezett gyülekezeti szavazatokat a Belák Lajos és Nagy Kálmán elnöktele mellett összejött szavazatbontó bizottság f. évi május hó 3-án bontotta fel Pápán. Beérkezett 21 szavazat (2 gyülekezet részéről nem érkezett be szavazat.) Az esperest választó szavazatokból — minden gyülekezet szavazatát kétőnek számítva — *Takács* Elek volt esperesre 36 szavazat esett, Dr. Mohácsy Lajos marcalgelyi lelkészre 4, Horváth Sándor várpalotai lelkészre 2. Az egyházmegyei felügyelő választásnál *Dr. Kluge* Endre pápai gyülekezeti felügyelő, egyhker. tiszti ügyészre 40, Belák Lajos pápajárásai főszolgabíróra 2 szavazat esett. Az ur áldása kísérje a nagy bizalommal megválasztott elnökséget egyházi működésében.

Ev. egyetemi theol. fakultás. Ily címen és tárgyról előkelő tollból lelkes vezéreikk jelent meg a Lelkészegyesület ápr. 15-iki számában abból az alkalomból, hogy a fakultás ügyében kiküldött bizottság egyhangu határozattal csakis az egyetemmel kapcsolatos theol. fakultás létesítése tárgyában bizatott meg tárgyalni a miniszterrel. A jogviszonosság és egyenlőség hangoztatása mellett nagy elismeréssel adózik „az ev. egyház tudós köreinek,” mint amelyek évszázadokon át maig is „megbecsülhetetlen csatornáját képezték a nagy német tudomány és műveltség hozzánk való áramlásának.” A ref. collegiumból kifejlődött debreczeni egyetemnek legmértőbb „paralell-jét” Budapesten és Pozsonnyal szemken *Eperjesen* látja, amit azzal is támogat, hogy „Felsőmagyarországnak ez a fényes történelmi multu városa a benne lüktető tudományos élettel, az evang. egyház tudományos intézményivel reászolgált arra, hogy Debreczen módjára *egyetemi várossá* emelkedjék, s a benne létesítendő egyetemnek a szellemi légkört az ev. theol. fakultás adja meg.” Cikkünk szerint a jogi oktatás reformjával is előtérbe lép Eperjes igénye.

A karlsbadi „Ev. Hospiz” multkori ajánlásunk folytán egy Karlsbadban járatos orvostól a következő felvilágosító sorokat kaptuk: „Karlsbadban több „Hospiz” van, az „Ev. Hospiz” Eduard Knoll-Strasse-ban, a Haus-Verwaltung szivesen ad felvilágosítást. Legjobb egyenesen a Hospizba irni szoba végett, kinek minő az igénye olyan szobát kap, aztán mind a két Bahnhofból egyenesen odahajtassunk, ahol igazán családias otthon várja a fürdővendéget. Az

nem áll hogy nagyon drága a Hospiz, csak egyszer szálljon oda valaki, többet el nem hagyja; a legjobb levegő a Hospiz tájon van, ami pedig beiegg embernél nagy szó. Ezen felül azzal, hogy ott vesz lakást még segíti is filléréivel a nemes intézményt, amely most a háborus időben nagyon is rászorul hitsorsosainak támogatására. Mert ott mást, mint szövetségést nem látni."

A Szalmári Templomegyesület virágvasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését Duszik Lajos lelkész és Versényi Tiborné (a beteg-előknöt: Markóné-Radvány Alicet helyettesítette) elnökieite mellett. Beszámolás történt az Egyesület hadi jótékonyágáról, melynek kapcsán jelentés tétetett arról a valóban evangéliumi s hazafias érzületre valló akcióról, melyet a nagy katonai város társadalmában a legkisebb egyház nőegylete indított, a hősök sirjának rendszeres gondozásáról. Továbbá arról a hihetetlen arányú állandó szeretetmunkáról, melyet a számban kicsiny egyesület a beteg és rokkant katonák körül teljesített; a háboru tartama alatt körülbelül 3600 koronára tehető az egyesület katonavendéglési összkiadása. Ez összeget az esti istentiszteletek offertoriumai, a hadi-est jövedelme s egyesek pénzbeli és természetbeni adományai teszik ki. Legutóbb huszvétkor tízezer db. cigarettát, 200 pakli dohányt s 400 szivart osztott ki az Egyesület, míg az egyik kórház betegeit — 250-et — tea, bor, kávéból és kalácsból álló uzsonnában részesítette. „A szeretet erős,“ . . .

Vilásos estély. Virágvasárnapon a zemplénmegyei Ujesanáros egyházközségében vallásos estélyt tartottak, amelyen *Marcsek* János helyi lelkész imádkozott és bibliát magyarázott, *Kapcsó* János eperjesi theológus Bihari „A gályarabok“ e. gyönyörű költeményét szavalta el két helyi népiskolai növendék szavalt, *Nagy* Pál helyi tanító az iskola növendékeivel jól sikerült karéneket adott elő s az egyház felügyelője *dr. Szlávik* Mátyás eperjesi theol. tanár „a két lélekről“ tanulságos építő felolvasást tartott. A befolylt offertoriumot az egyháztanács az eperjesi theol. Otthonnak ajánlotta fel. E napon az Istentisztelet után számadó közgyűlést is tartottak. Az estély fölemelő és építő hatással volt a hívőkre s a jövőben is lesz folytatása.

A MELE pénztárába április hó folyamán évi díjait beszoigáltatták a következő tagok: 1914-15-re: Makoviczky Emil Szirk. 1915-re Csók György Miskolcz. 1915-16-ra: Jahn Jakab Kiskér. 1916-ra: Szlabey Mátyás Bártfa, Seffarovszky Béla Baradna, Stollmann Gusztáv Felsősztrégova,

Honétzy Pál Mártonháza, Grünwald Dezső Ruszkin, Varga Imre Poprád, Böjtös László tábori lelk. Kemény Lajos Osgyán, Bázlik Pál Nemeskosztolány, dr. Árgay György Klenócz, Kasper József Ruszt.

Breznóbánya 1916. máj. 2.

Vitális Gyula
egyesül pénztáros.

Pályázatok és hirdetések.

Pályázat

több külföldi egyetemre menő ág. hitv. ev. hitjelölt vagy tanárjelöltnek kiosztandó ösztöndíjra.

A Glosius Sámuel és Dániel féle alapítványt a budapesti deáktéri ág. hitv. ev. testvéregyházaknál kezelő bizottság ezennel közhírré teszi, hogy a fentirt alapítványból, külföldi egyetemeken tanuló ág. hitv. ev. lelkészi vagy tanári pályára készülő ifjak számára több, egyenként 210 német birodalmi márkából álló ösztöndíj fog a jövő 1916—1917 tanévre kiosztatni. Az ösztöndíjak egymásutáni két éven át élvezhetők.

Az elnyerhetés feltételei :

1. Ha hitjelölt a folyamodó, akkor az ösztöndíjat csak úgy nyerheti el, ha valamelyik magyar-honi theológiai akadémián három év folyamát jó eredménnyel elvégezte.

2. Ha tanárjelölt a folyamodó, akkor az ösztöndíjat csak úgy nyerheti el, ha az érettségi bizonyítvány kelte után honi vagy külföldi egyetemen három évig a maga szakmáját jó sikerrel végezte.

3. Azonkívül mindegyik folyamodó, a választott pályára való külömbiség nélkül, legyen:

a) magyar születésű és ágostai hitvallású evangélikus;

b) a magyar nyelvet tudományosan ismerje, helyesen írja és beszélje, mely körülmény a theológusok részéről dékáni bizonyítvánnyal is igazolandó;

c) legyen feddhetlen jellemű és jeles szorgalmu.

Felhivatnak ennélfogva a külföldi egyetemeken levő mindazon lelkész és tanárjelöltek, akik már egy év óta a Glosius Sámuel és Dániel-féle ösztöndíjak élvezetében vannak, hogy ha még további egy évre külegyetemen maradni és az ösztöndíjat élvezni óhajtják; azt az előttük tudvalevő feltételek teljesítése mellett 1916 szeptember 30-ig alulirt bizottsági jegyzőnél kérvényileg jelentsék be.

Felhivatnak továbbá mindazok a külegyetemen tanuló vagy oda még csak ezután kimenni

szándékozó lelkész vagy tanárjelöltek, akik a fentebb részletezett minőségű feltételeknek meg bírván felelni és ilyen ösztöndíjat a jövő 1916—1917 tanévben élvezni óhajtanak, hogy a fenti kellékeknek kétségtelen igazolására akár eredetiben, akár hitelesített másolatban melléklendő tanodai — ha van candidaticumi — vagy egyetemi és egyéb bizonyítványokkal ellátott, az alább kikötött tanítási kötelezettségeket is tartalmazó, sajátkezűen írt és aláírt, lakhelyükkel megjelölt kérvényeiket f. 1916. évi szeptember 3 -ig (a később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek) bérmentve és lepecsételve *Dr. Liedemann Frigyes* bizottsági jegyzőhöz *Budapest, VII. Damjanich-utca 14 sz.* küldjék be.

A megszavazott ösztöndíjat az illető hit- és tanjelöltek felerészben a külföldi egyetemen történt beiratásuk igazolása után a tanév elején, második felerészét pedig a második félév kezdetén, miután bizonyítványaikat az illető egyetemen sikerrel töltött első félévről és beiratásuk felől is (*Frequentations-Zeugniss und Anmeldebogen*), a kifizetés alá kerülő összegről szóló sajátkezű bélyegtelen nyugtájukkal együtt előlegesen beküldötték, fogják posta útján bérmentesen megkapni, amiértis szükséges, hogy egyetemi lakásukat a nyugta beküldésekor pontosan megírják.

Aki a hit- és tanárjelölti ösztöndíjat egy évben már élvezte, a rákövetkező évben annak élvezetében csak úgy maradhat meg, ha ujabban is érdemesnek tapasztaltatott, ha továbbá már az első évben a filozófiát, beleértve a filológiát és kivált erkölcsstani filozófiát is szorgalommal tanulta s a második évben is tanulja, végre ha magát arra kötelezte, hogy a külföldön töltött ösztöndíjas év után a hazába visszatérve, kívánatra a budapesti deákterei ág. hitv. ev. testvér-egyházaknál, mérsékelt díj mellett egy évig segédtanári vagy segédlelkészi hivatalt viselend.

Kelt Budapesten 1916 évi április 30-án.

Dr. Zsigmond János s. k. *Dr. Liedemann Frigyes* s. k.
biz. elnök. biz. jegyző.

Pályázat.

A *tátraaljai* (Szepes m.) egyházmegyébe kebeleztet *rókusi* németnyelvű evang. egyházközség lelkészi állomására pályázat hirdettetik.

Illetmények: 1800 azaz egyezerötszáz K. előleges havi részletekben; szántó és rét haszonélvezete 176 kor.; legeltetési jog 36 kor.; 10 bécsi öl puha tűzi fa házhoz hordva 300 kor. értékben; a szokásos stólailetek. Szabad lakás a paplakon 3 szoba, konyha, éléskamara, magtár, pince, csűr, egy gyümölcsös és zöldséges kert,

eselédlak. Drágasági pótlék címén a még alapja lesz, 200 korona. A kellőleg felszerelt pályázatok f. é. május 31-ig alulírt főespereshez nyújtandók be.

Szepesszombat és Szepesótfalu 1916 apr. 11.

Dr. Lersch Kornél

egyházmegyei felügyelő.

2-3

Kallath Kornél

főesperes.

LEGUJABB!

„Ember, hol vagy?”

Egyházi beszéd.

Írta: Pröhle Károly theol. tanár.

Ára 20 fillér.

„Beszéljetelek tí évek!”

Vallásos versek és egyházi beszédek.

Írta: Kutas Kálmán ev. lelkész.

Ára K 1.80.

„Háboru és vallás!”

Írta: Masznjuk Badre.

Ára 80 fillér.

„Háboru és theologia.”

Theológiai elmélkedés a világháború közepette.

Írta: Pröhle Károly ev. theol. tanár.

Ára 60 fillér.

„Múlt, jelen és jövő!”

Írta: Chugyik Pál ev. lelkész.

Ára 1 korona.

Kapható:

Kóka Lajos

könyvkereskedése

Budapest, Kamermayer-Károly-u. 1.

Legcélszerűbb az összeget postautalványon vagy levélhez mellékelve bélyegekből beküldeni. Postóra 20 fillért kérek.

Most jelent meg!

Déli végeken

költemények.

Írta SZÁNTÓ RÓBERT

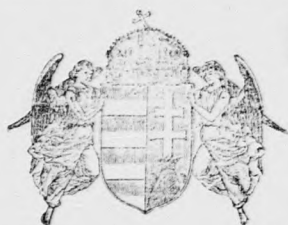
— Ára 2 korona. —

A tiszta jövedelmet az elesett magyar népfelkelők özvegyei és árvaí támogatására fordítjuk

Megjelenik és kapható

Scholtz Testvérek könyvkeresked.

Budapest IX., Ferenc-körút 19—21 sz.

NOVOTNY ANTAL FIA

harangöntőde és
vasharanglábgyár

**Temesvár, Gyár-
város.**

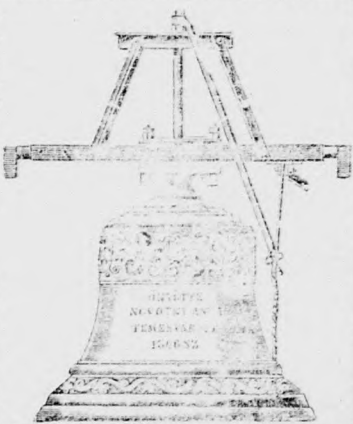
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoporthoz előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányo

**új modoru áfolykasz-
foff harangjait,**

melyek felső részükön a hegedűéhez hasonló 8 alaku nyílásokkal vannak ellátva ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hanguak, mint a régi modoruk. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak — Az 1896. orsz. kiállításon militemi nagy éremmel kitüntetve.

Lelkész és vallástanár, tanár és tanító urak rendeljék meg és terjesszék

a hívek és a tanítványaik között az

ÉBRESZTŐ

képes keresztyén szépirodalmi, családi és ifjusági havi folyóiratot.

Szerkeszti:

MEGYERESY BÉLA.

Előfizetési díja egy évre 2 kor.

Az ÉBRESZTŐNEK minden keresztyén családnak és minden keresztyén ifjúnak el kell jutnia, hogy a nemes szépirodalom szárnyain minden olvasójának lelkébe bevigye a keresztyén magyar nemzet hatalmas gondolatát.

Előfizetéseket elfogad és megfiz. ingyen küld a kiadóhiv.

Budapest, VIII., Főh. Sándor-utca 28

Pontos és legjobb órák 5 évi jótállásra!

Egyházi szentedények, úrvacsora-kelyhek, keresztelő kannák, oltári gyertyatartók, borkanecskék. — Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, chinaezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN,

műórás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

